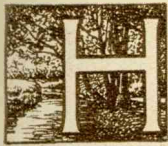

VAN HET KASTEEL ACHTER BOOMEN VERBORGEN.

DOOR G. A. DIETERLE.

HET kasteel Groenendalen tot Everslanden ligt geheel verborgen achter de hoge dennen; eiken en berken, alleen in den winter schemeren de witte muren door het kaal geboomte. Tusschen het heuvelpad en de hoge bladerenmuur ligt een vijver met ondiep en helder water, waarop 's zomers de blanke leliën drijven.

's Avonds als de zon als een bloedroode schijf wegzinkt achter de blauwe heuvelrij, dan gelijkt het alsof die miljoenen bladeren tongen, zijn die teere melodieuze geluidjes maken, zooveel vogels nestelen in de boomen van den slottuin.

't Eenige, dat men altijd van het kasteel ziet is de vervallen poort, vlak bij het begin van het heuvelpad. Het ijzeren hek van kunstig smeedwerk is omgevallen en ligt bijna bedolven onder de gevallen bladeren, die daar jaren en jaren zijn blijven liggen.

In de dikke stammen der boomen kruipen lianen naar de knoestige takken, vanwaar ze als lange, met bloemen versierde spiralen naar beneden hangen. De kruinen der beuken en eiken zijn in elkaar gegroeid en de eeuwenoude dennen hebben bijna zwarte naalden.

't Is altijd kil en donker in den tuin, want de zonnestralen dringen nooit door het massieve bladerendak.

De bewoners van het dorp en de boeren uit den omtrek zijn steeds angstig als zij langs het kasteel gaan. Waarom men zoo bang is?

Vraag het den dorpsbewoners en boeren en zij zullen U antwoorden, terwijl zij een angstigen blik in de richting van het kasteel werpen: „Omdat daar vreeselijke dingen gebeurd zijn.”

Meer komt men niet te weten. Alleen zullen zij U zeggen dat die dingen al minstens vijftig jaar geleden gebeurd zijn en dat bij den ingang vlak bij het hek een steenen bord staat, waarop nog duidelijk het woord „afwezig” te lezen is en dat de oude schaapherder, die tegen den avond op een bank bij zijn hut zit, de eenig overlevende is van diegenen, die getuigen waren van het vreeselijke einde der Groevendalens.

* * *

De zon stond boven de heuvelrij en de heide zag bloed rood van de bloeiende erica, toen de oude schaapherder op een bank voor zijn plaggenhut gezeten, het verhaal van het kasteel vertelde.

„'t Is al heel, heel lang geleden, toen 't kasteel geregeld bewoond werd en de welvaart van den geheelen omtrek afhing van de Groevendalers.

Jongen, zeide m'n vader dikwijls, toen ik zoo jong was als jij, zag het er op het kasteel anders uit.

Was 't mooi weer, dan reed de bewoner in de gala-koets met den statiebok uit. Zes mooie zwarte peerden er voor, koetsier met pruik en driekanten steek op den bok en achter op den wagen twee staande palfreniers. De baron reed dan op een wit ros naast het portier.

En feesten werden er gegeven in die dagen, zonder ophouden. De dagen, dat er niets te doen was, waren om uit te rusten en krachten te verzamelen voor nieuwe feesten. 't Geld stroomde van het kasteel onder de dorpelingen. De jager leverde het wild, de moezenier groenten en fruit, de hovenier de edelste rozen en bloemen en de veefokker malsche biggen en kalveren voor de keuken.

Plotseling was het kasteel verlaten, zooals mijn vader vertelde en het ijzeren hek bleef wel twintig jaar gesloten. Niemand wist wat er gebeurd was, de een zeide dat de familie een landgoed ver buiten de grenzen betrokken had, en de ander dat de baron al zijn vermogen aan de speeltafel verloren had. Maar één ding was zeker, dat, toen ik zestig jaar geleden op het heuvelpad met mijn kornuiten speelde, rook van achter de boomen kwam.

„'t Kasteel rookt!” riep een onzer en we liepen zoo lang langs den vijver tot we een opening in het geboomte vonden om te kunnen zien waar de rook vandaan kwam, en toen we zagen dat het een der vierkante schoorsteenen was, draafden we naar het dorp om te vertellen dat er weer menschen op het slot moesten zijn.

Binnen een uur tijds was het nieuws in den geheelen omtrek bekend en honderde nieuwsgierigen stonden bij den vijver. Als zij de lichte, blauwgrijze rookwolkjes boven het geboomte zagen oppluimen, staarden zij elkan-der vragend aan.

De jager, moezeniers, hoveniers, veefokkers en de mannen en vrouwen, nu oud en grijs, dachten dat nu de vette jaren van vroeger zouden terugkeeren en vertelden aan hun kinderen dat een tijd van welvaart kwam...

In de herberg werd een week later door de dorpelingen een vergadering gehouden, waarin besloten werd dat de drie oudsten, die vroeger de Groevendalers bediend hadden, naar het kasteel zouden gaan om te vragen of de familie bij de feesten het dorp weer zou begunstigen, zooals dit vroeger de gewoonte was.

Op den morgen dat zij er heen zouden gaan stonden de dorpelingen in groepjes op straat de kansen te bespreken. Niemand werkte; geen man ging naar het land of naar het meer om te visschen, de schoenmaker liet zijn leest rusten en zelfs in de smidse, waar anders van

's morgens vroeg tot zonsondergang de hamerslagen klonken was het stil...

* * *

Op een eerbiedigen afstand van de poort bleef de menigte staan en toen de oudste der drie de groote bel aan de poort luidde, hield elk gesprek op.

't Duurde zeer lang eer men in den tuin een ander geritsel hoorde dan het zuchten der boomen. De dorre gevallen takken kraakten onder voetstappen; een lakei met zilver wit haar en in gebogen houding naderde de poort en bleef achter het hek zonder het te openen.

Wat wilt ge? vroeg hij kort.

En een der mannen verzocht om bij den baron of barones te worden toegelaten.

„Afwezig” antwoordde de lakei.

„Kunnen wij dan morgen terug komen?”

De lakei haalde zijn schouders op, draaide zich om en liep langzaam weer de laan in naar het slot.

Een week later, toen zij het bezoek wilden herhalen, was achter het hek een steenen bord geplaatst met het woord „afwezig” erin gebeiteld.

Men gevoelde maar al te goed dat de dagen van weelde niet meer terug zouden keeren, en de belangstelling in het kasteel was alleen uit louter nieuwsgierigheid.

Ze wisten al met zekerheid, dat de grijze lakei ook de tuinman en de koetsier was.

Meer dan eens hadden ze het rijtuig zien uitrijden en thuis komen, maar altijd waren de gordijnen neer, zoodat niemand wist wie er in zat.

Maar, wat zag er alles vervallen en verwaarloosd uit!

Waar waren de drieste paarden van vroeger, waar was de glans van het lak van rijtuig en zadel en de gloed van den rooden statie-bok gebleven? De paarden waren mager en oud, het tuig versleten en slecht onderhouden en het lak van het rijtuig gebarsten en afgeschilferd.

Nog geen jaar na de ontdekking, dat er rook uit den schoorsteen van het kasteel kwam, was al het leven weer verdwenen. Zoo bleef het jaren stil en verlaten, niemand wist iets van een vertrek af. Enkel beweerden dat het de echte Groevendalers nooit geweest waren, maar het meeste sprak men over den geheimzinnigen lakei, die tijdelijk koetsier en tuinman was en over het rijtuig met zijn gesloten gordijnen.

De afgevalen bladeren en takken stapelden zich op, de takken der boomen grosiden al meer en meer in elkaar, zoodat de lanen zoo donker werden als catacomben en de slotpoort bleef gesloten totdat de bliksem die opende...

't Was in Juli, toen 's middags boven onze streek een zwaar weder los brak. In de natuur was het bladstil en zoo donker werd het dat mijn vader in den stal het licht moest aansteken.

Plotseling werd alles hel rood verlicht, het geleeek wel een regen van milliarde kleine vonkjes, toen volgde onmiddellijk daarna een donderslag zoo hevig dat m'n moeder en de meid begonnen te gillen, de paarden in den stal onrustig werden en mijn vader en ik naar buiten holden om te zien of ons huis of de hooiberg getroffen was.

„Kijk, roept m'n vader, het kasteel brandt.”

't Was zóó, boven de boomen dwarrelden rook en vonken op.

Ondanks het hevige weder was 't geheele dorp op de been en toen we bij het kasteel kwamen bleek het, dat alleen de poort en de portierswoning waren geraakt. De ijzeren deur lag op het gras en de kleine koepel stond in brand, welk brandje door den zwaren regen spoedig gebluscht werd.

We konden nu naar het kasteel gaan en de moedigste der dorpelingen, waaronder mijn vader besloten den slot-tuin in te gaan, om ereis een kijkje te nemen, hoe het kasteel er tegenwoordig wel uitzag, want dat wist niemand. De mannen zakten tot boven hun enkels in de gevallen bladeren. Ze liepen zoo voorzichtig mogelijk om zoo weinig mogelijk geluid te maken. De voorste draaide zich om en riep den achter hem volgende toe dat de stal openstaat en het rijtuig met den rooden statie-bok duidelijk te zien is. Van mond tot mond ging het nieuws en ze bleven bij elkaar staan en beraadslaagden wie het den baron zou zeggen, want dat het kasteel bewoond werd was nu zeker. Ze zouden er om loten welke twee in den stal zouden gaan en onder den zwaren kastanjeboom stonden de boeren als kinderen elkaar af te tikken.

Mijn vader en de schout werden aangewezen en ik ging mee den stal binnen.

* * *

Het tuig was grijs van de dikke laag stof evenals het rijtuig, de openingen tusschen de spaken waren door de spinnen geheel dicht geweven en de achterste wielen waren een flink eind in den grond gezakt. 't Was er doodstil, we liepen op onze teenen zoo dicht mogelijk bij elkaar. 't Dak lekte en elke waterdruppel die op den grond viel, deed ons schrikken en even stil staan.

De schout schopte iets voort, later trapte hij wat stuk; 't kraakte als het breken van een dorren tak. Hij bukte naar een wit voorwerp raapte het op en we gingen er

mede naar het licht. De schout had het geraamte van een hondekop in zijn handen.

„Teunis,” zei hij toen tegen mij „haal een paar lantaarns, we blijven hier wachten.”

Voor de poort stond een menigte volk, die men niet liet gaan voor ik alles verteld had. Met ons zessen kwamen we terug, ieder met een lantaarn zoodat er voldoende licht was. Vier bleven er bij den ingang van den stal staan en durfden er niet ingaan.

In het wazige schijnsel zagen we nu een menigte beenderen tusschen twee ledige bakken en bij een ketting liggen. Het was het geraamte van den waakhond, door den schout gedeeltelijk stuk getrapt.

We vonden een deur, die na veel moeite eensklaps open viel, zoodat we bijna omrolden. Een vreemde geur kwam ons tegemoet.

„De paardenstal,” riep m'n vader.

„Stil,” fluisterde de schout, terwijl hij zijn lantaarn in de hoogte hield, „daar liggen de geraamten van twee paarden, tusschen de ribben hebben de spinnen hun webben geweven.”

Hij ging dicht bij de cadavers, over mijn vaders voet liep een dikke rat naar een der koppen en verdween in de oogholte.

„De beesten zijn van honger gestorven, de ruif is leeg en nergens ligt hooi. 't Is een schandaal voor zoo'n adellijke familie alles in den steek te laten en de beesten te laten verhongeren. Waarom hebben ze de dieren niet het bosch in gejaagd,” schreeuwde m'n vader.

Door een deur, die met een zachten duw uit de scharnieren viel, kwamen we in den tuin recht tegenover het kasteel, een wit gepleisterd gebouw met hoge steenen stoep, waarvan de beide deuren open stonden. De marmere vestibule lag vol dorre bladeren; aan het einde ervan was een groote eikenhouten deur. Mijn vader opende de deur, die toegang tot een kamer gaf, met weinig moeite.

We roken denzelfden geur als in den paardenstal, maar veel zwakker.

In den hoek van de kamer hing een zwaar fluweelen gordijn, van roode kleur met gouden rand, dat, toen de schout het oplichtte, van de ringen viel, zóó vergaan was het. De opening gaf toegang tot een gebeeldhouwde eikenhouten trap, die vrij goed gebleven was. De schout ging het eerste naar boven, gevolgd door mijn vader en mij en hoe hooger we kwamen, des te sterker werd de geur. De trap eindigde in een portaal, waar de deur half open stond.

De schout keek er door en trad verschrikt achteruit; „daar ligt iemand op het bed, durf jij naar binnen?”

Mijn vader, die dit gevraagd werd, opende de deur en ging de kamer in, doch met beide handen bedekte hij zijn oogen en als de schout hem niet gegrepen had, was hij zeker op den grond gevallen, zoo beefde de man.

Ik was hem op den voet gevolgd en wat ik te zien kreeg, zal ik nooit vergeten, al word ik nog honderd jaar ouder.

Op het bed lag het geraamte van een vrouw, gehuld in wit zijden kleed en op het hoofd een kanten muts, aan beide zijden van het hoofd lag een zwarte, dikke, lange haarvlecht. De handen waren op de borst gevouwen en aan de vinger-beenderen hingen nog veel gouden ringen met edelgesteenten versierd.

Op den grond lag het geraamte van een man, in de kleeding van een lakei. 't Lag in een houding alsof het van den stoel, die er bij stond, gevallen was. Bij den schedel lagen witte haren verspreid en aan de wijsvinger zat een gouden ring met het wapen der Groenendalers in den steen gegraveerd.

We vluchtten weg, zoo hard we konden en sloegen geen acht op de vragen van de dorpelingen, die nog bij de poort stonden te wachten.

Mijn vader werd zwaar ziek en heeft langen tijd geijld.

De schout ging het bij den burgemeester in de stad vertellen en een week later bracht de postwagen een paar mooie doodkisten en gelijk met de postwagen kwamen verscheidene reiswa- gens met heeren, die in het kasteel afstapten.

Den geheelen dag bleven ze in het slot en toen de avond gevallen was, werden de beide kisten door fakkel-dragers begeleid weggevoerd in de richting van de stad, gevolgd door de reiswa- gens.

Niemand weet wat er gebeurd is. 't Eenige dat wij in den loop der jaren gehoord hebben, is: dat de familie Groenendalen tot Everslanden verarmd is. De baron was de koetsier, lakei en tuinman van zijn dochter, want hij wilde dat zij bediend zou worden zooals in de dagen van rijkdom. Geld om personeel te houden was er niet, zelfs niet om levensmiddelen te koopen. Zij leefden van den voorraad en de opbrengst van den grond, doch daar de baron nergens verstand van had, verminderde de productie zoodat de oogst al gauw verteerd was. Ze waren te trotsch om maar iets te verkoopen, zoodat zij ten slotte evenals de paarden en de hond van honger gestorven moeten zijn.

Nu wacht het kasteel al bijna een halve eeuw op zijn nieuwen bewoner, den eenigen erfgenaam, die in China moet zijn.

Dat is de geschiedenis van het kasteel, dat achter de boomen verscholen ligt.